

Informacja nt. działań związanych z upowszechnianiem turystyki na terenie Powiatu Węgrowskiego

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, w tym w zakresie turystyki.

Szczegółowo sferę współpracy organów administracji publicznej w zakresie sportu i turystyki określa także art. 4 ust. 1 pkt. 19 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, gdzie do zadań zaliczono turystykę i krajoznawstwo.

Ustawy te nakładają na organy administracji publicznej obowiązek realizacji zadań ze sfery publicznej we współpracy np. z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, którymi są m.in. stowarzyszenia działające w sferze turystyki.

Co roku Rada Powiatu Węgrowskiego przyjmuje Program współpracy z organizacjami pozarządowymi, w którym to zapisana jest współpraca pomiędzy Samorządem Powiatu Węgrowskiego, a tymi organizacjami, w tym zleceniu zadań z udzieleniem wsparcia finansowego w ramach Otwartych Konkursów Ofert w obszarze turystyka i krajoznawstwo, na:

- a) popularyzację walorów turystyczno-krajobrazowych powiatu węgrowskiego w formie przewodników, folderów, katalogów;
- b) organizację rajdów, konkursów i innych imprez popularyzujących krajoznawstwo i turystykę.

Na ww. zadania co roku zgłasza się wiele organizacji oferujących wiele ciekawych inicjatyw z dziedziny sportu i turystyki. Ponadto dzięki wsparciu Powiatu Węgrowskiego zostało wydanych przez organizacje wiele książek o tematyce turystycznej.

Uchwalane w Powiecie Węgrowskim roczne programy współpracy, strategię są konsultowane wcześniej z organizacjami działającymi w ww. sferach, co wynika z uchwały z dnia 24 września 2010 r. Rady Powiatu Węgrowskiego w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi, w tym stowarzyszeń działających w sferze turystyki projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej konsultowano (na etapie ich procedowania) i tak w ostatnich kilku lat konsultowano uchwały Rady Powiatu, m.in.:

- w sprawie zmian w Programie współpracy Powiatu Węgrowskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- w sprawie przyjęcia Strategia Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020,
- w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków położonym na terenie powiatu węgrowskiego.

Promocja turystyki przebiegała również na płaszczyźnie medialnej. Powiat Węgrowski okazuje szeroko zakrojoną pomoc w promocji inicjatyw na portalu internetowym www.powiatwegrowski.pl, również w postaci materiałów wraz ze zdjęciami.

TURYSTYKA I KRAJOZNAWSTWO

Powiat Węgrowski – to miejsce o bogatej przeszłości i tradycji, miejsce z wyjątkowymi walorami przyrodniczymi i unikalnymi obiektami architektonicznymi. Urokliwe dwory, pałace, świątynie, ciekawe legendy i opowieści o wybitnych postaciach oraz ważnych wydarzeniach historycznych. Powiat Węgrowski słynie z przepięknych krajobrazów, to idealne miejsce do aktywnego spędzenia wolnego czasu. Dzięki licznym kompleksom leśnym i wodnym, szlakom rowerowym, spływom kajakowym, a także szlakom rowerowym docierającym do najważniejszych atrakcji turystycznych Powiatu, to wymarzone miejsce na aktywny wypoczynek oraz na wędrowki po ścieżkach przyrodniczych. Dlatego potencjał turystyczny Powiatu tworzą przede wszystkim

walory przyrodniczo-krajoznawcze, zabytki architektury, szczególnie te wpisane do rejestru zabytków i obiekty historyczne. Uzupełnieniem walorów turystycznych jest baza żywieniowa i noclegowa, w tym agroturystyczna.

Jak czytamy w wydany w 2016 roku przez Starostwo Powiatowe w Węgrowie folderze „Powiat Węgrowski Kraina Doliny Liwca”, wydany w czterech językach: „Stolicą powiatu jest Węgrów, miasto które kusi turystów wieloma świetnie zachowanymi zabytkami. Mowa o zdobiącej **Rynek Mariacki** barokowej **Bazylice Mniejszej**, w zakrystii której znajduje się słynne Zwierciadło Twardowskiego. Wnętrze kościoła zdobią unikalne freski Michała Anioła Palloniego. Na rynku znajduje się również **Dom Gdański** w którym od XVIII w. miała funkcjonować faktoria handlowa kupców z Gdańska kontrolujących handel zbożem i bydłem. Obecnie jest siedzibą biblioteki miejskiej z Izbą Regionalną, w której znajdują się zbiory sztuki ludowej. Na uwagę zasługuje **Zespół poreformacki** przy ul. Kościuszki pw. św. Piotra z Alkantary i św. Antoniego z Padwy. Znajdują się w nim liczne dzieła sztuki, tj. freski Michała Anioła Palloniego, a także unikatowe podziemia z wyjątkowo zachowanymi ciałami możnych i arystokracji z XVIII i XIX w. W północnej części miasta odnajdziemy modrzewiowy **Kościółek Protestancki** wzniesiony w latach 1836-1841 w stylu klasycystycznym dla reaktywowanej parafii luterańskiej w Węgrowie. Rzesze turystów corocznie przyciąga **Zamek zbrojownia w Liwie** z bogatymi zbiorami i historią o Żółtej Damie nawiedzającej nocą zamkowe mury. Na zamku odbywają się liczne wydarzenia kulturalne (koncerty, wystawy, imprezy plenerowe) o zasięgu ogólnopolskim. Dyrektor Łazienek Królewskich w Warszawie, profesor Marek Kwiatkowski wspólnie z małżonką stworzył **Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego w Suchej**. Turyści mogą tu zobaczyć odrestaurowane wnętrza dworskie i kilkanaście innych obiektów architektury drewnianej z przełomu XVIII i XIX w. Zwiedzając Powiat Węgrowski warto zobaczyć także **późnobarokowy dwór drewniany w Paplinie**, którego fasadę zdobi falisty szczyt charakterystyczny dla barokowych dworów ziemiańskich z poł. XVIII wieku. Zębata biała wieża i smukłe wieżyczki górujące nad kompleksem parkowym to znak rozpoznawczy **Pałacu Radziwiłłów w Starejwsi**. Radziwiłłowie w pocz. XVII w. postawili okazały pałac z wieżą zegarową. Neogotycki pałac przebudowany z barokowego około 1840 roku stanowi obecnie własność Narodowego Banku Polskiego. W 1904 roku przez Helenę Paderwską (żonę Ignacego Paderewskiego) został wybudowany **Pałacyk w Julinie**, z charakterystyczną wieżą zwieńczoną stożkowym hełmem. Obecnie otacza go z zatartym układem alei park krajobrazowy. Na terenie gminy Łochów znajduje się **Pałac w Łochowie**. Pierwszy drewniany dwór zbudowany był w poł. XVIII wieku. Następnie na jego miejscu powstał murowany dwór klasycystyczny. Obecnie mieści się tu hotel, który stał się swoistą wizytówką regionu.”

Równie pięknie opisany został aspekt przyrodniczy oraz rekreacyjny: „Walory turystyczne Powiatu Węgrowskiego to także piękno przyrody, walory krajobrazowe **Doliny Liwca** i **Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego**. Na terenie Powiatu wyznaczono pięć rezerwatów przyrody, wykształconych na zalewowej dolinie Bugu. Krajobrazową wizytówką regionu jest także **Sowia Góra** – morenowe wzgórze znajdujące się pomiędzy wioskami Jarnice i Pierzchały, górujące nad piękną doliną Liwca. Badania archeologiczne potwierdziły istnienie u podnóża wzniesienia grodziska sprzed kilku tysięcy lat. Atrakcją regionu są **spływy kajakowe**, które można rozpocząć w Wyszkwie nad Liwcem przy moście lub dawnym młynie (spływ daje możliwość obejrzenia z zupełnie innej perspektywy Zamku w Liwie czy Pałacu w Starejwsi). Przez teren Powiatu Węgrowskiego prowadzą też **szlaki rowerowe**: Żółty „Doliną Liwca”, Niebieski „Nadbużański”, Zielony „Rezerwat Moczydło” czy Szlak Bocianich Gniazd. Znakomity miejscem do wypoczynku jest **Zalew w Węgrowie**, na którym znajduje się kąpielisko z wypożyczalną sprzętu wodnego, plaża i plac zabaw dla dzieci. W Powiecie Węgrowskim istnieje baza hotelowa i noclegowa oraz gospodarstwa agroturystyczne o których informacje można znaleźć na stronie internetowej powiatu: www.powiatwegrowski.pl.”

Do folderu dołączone zostały stosowne zdjęcia oraz mapka powiatu.

Mocnymi stronami turystyki w powiecie jest:

- duża ilość lasów, naturalnych cieków wodnych, sztuczne zbiorniki wodne oraz walory krajobrazowo – przyrodnicze,

- niski stopień zanieczyszczenia środowiska,
- liczne obiekty zabytkowe podstawą rozwoju ruchu turystycznego.

Oprócz ww. zabytków, atrakcji, na terenie powiatu dosyć licznie występują także inne zabytki architektury. Szczególnie wyróżniają się takie miejsca jak: Węgrów, Liw, Starawieś, Łochów, Miedzna i Sucha (z zabytkowymi układami urbanistycznymi, zespołami sakralnymi, skansenami itd.) oraz Grębków, Sadowne, Stoczek, Wierzbno, Paplin, Kamionna, Baczki, Janówek, Korytnica, Turna, Górki Grubaki, Julin. Ponadto Powiat jest organizatorem licznych imprez kulturalnych i sportowych. Powiat Węgrowski może poszczycić się licznymi zabytkami architektury sakralnej i świeckiej. Najsilniejszą grupą zabytków w tym regionie są świątynie. Większość kościołów, jakie się tu znajdują to budowle neogotyckie, wzniesione w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX wieku. Ich wyposażenie jest zwykle dużo starsze, pochodzące z wcześniejszych drewnianych kościołów - najczęściej barokowe, a więc XVII - XVIII - wieczne, są to: wspomniana Bazylika Mniejsza w Węgrowie oraz dawny Zespół Klasztorny ojców reformatorów w Węgrowie, ale również Kaplica Ewangelicka w Węgrowie (pochodząca z 1679), czy późniejszy klasycystyczny obiekt pochodzący z 1837 roku, będący własnością parafii ewangelicko-augsburskiej Kościół Ewangelicko-Augsburski w Węgrowie.

Drugą grupę zabytków stanowią dwory - siedziby właścicieli majątków ziemskich. Z reguły wokół nich istnieje założenie parkowe. Obecnie dwory i pałace, stanowią w większości własność prywatną lub są użytkowane przez instytucje, a nowi właściciele, doceniając walory zabytkowe obiektów - dbają o ich dobrą kondycję. W kwitującym stanie jest Pałac w Starejwi (należący do Narodowego Banku Polskiego), XVIII-wieczny drewniany Dwór w Paplinie (Gmina Korytnica), murowany Dwór w Janówku (Gmina Wierzbno), zbudowany w 1743 roku Dwór w Suchej (Gmina Grębków), powstały w połowie XVIII w. Dwór w Baczkach (Gmina Łochów), Dwór Heleny i Ignacego Paderewskich w Julinie (Gmina Łochów), pochodzący z połowy XIX w. Dwór w Jartyporach (Gmina Liw) oraz Dwór w Gałkach (Gmina Grębków). Ważnym zabytkiem jest również „Dom Gdański” znajdujący się w Węgrowie, obecnie barokowy dwór z połowy XVIII w., siedziba Biblioteki Miejsko-Powiatowej z Izłą Regionalną z interesującymi zbiorami sztuki ludowej, prowadząca także warsztaty tkaniny podlaskiej.

Kolejną bardzo liczną grupą obiektów spotykanych na terenie powiatu węgrowskiego są przydrożne kapliczki, na których umieszczane są figury świętych, krzyże, obeliski, głazy ze stosownymi napisami, ustawiane niekiedy w prestiżowych miejscach np. na placach przed kościołami, na miejscach walk i na mogiłach, upamiętniające historyczne wydarzenia lub narodowych bohaterów.

Miejscami upamiętniającymi historię danego terenu są muzea i zespoły muzeów. Należy tu wymienić Muzeum Zbrojowni na Zamku w Liwie, Muzeum Ziemi Sadowieńskiej, Muzeum Architektury Drewnianej Regionu Siedleckiego w Suchej czy też kolekcję muzealną w Szkole Podstawowej im. Heleny i Ignacego Paderewskich w Julinie oraz Szkolne Muzeum Gwizdka Zespołu Szkół im. Wincentego Witosa w Gwizdałach.

Obiektami architektury świeckiej na terenie Powiatu Węgrowskiego jest m.in.: zabudowa miejska Węgrowa (Rynek Mariacki w Węgrowie), który przeszedł w ostatnich latach rewitalizację oraz Zamek w Liwie, czyli pozostałość zamku gotyckiego książąt mazowieckich z przełomu XV i XVI wieku, obejmujące część murów obronnych, piwnice i wieżę bramną, a także barokowy dwór kancelarii starostwa z 1782 roku wzniesiony na miejscu zamkowego Domu Mniejszego, w którym mieści się obecnie Muzeum Zbrojownia, stanowią jeden z najbardziej rozpoznawalnych produktów turystycznych występujących na terenie Powiatu Węgrowskiego.

Powiat węgrowski, pomimo położenia na terenie równinnym, charakteryzuje się zmiennością krajobrazów i znacznymi obszarami o wysokiej wartości zachowanej tu przyrody. Bogactwem przyrodniczym są zwłaszcza dolina Bugu i Liwca oraz rozległe kompleksy leśne Puszczy Łochowskiej, a także wyjątkowe bogactwo fauny. Znaczącą część obszarów w okolicach Węgrowa chroni Nadbużański Park Krajobrazowy, obejmujący aż 30% powierzchni powiatu węgrowskiego. Obszar parku jest położony na pograniczu trzech regionów: Mazowsza,

Podlasia i Kurpi. Na terenie parku znajduje się pięć rezerwatów przyrody chroniących zbiorowiska roślinne o charakterze naturalnym.

W Powiecie Węgrowskim występują dobre naturalne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji – lasy, doliny rzek oraz czyste środowisko. W skali województwa Powiat Węgrowski należy do stref o wysokiej atrakcyjności turystycznej, o dużym potencjalne możliwościach rozwojowych w zakresie tej dziedziny gospodarki, gdyż wsparty jest o walory przyrodnicze (park krajobrazowy, rezerваты przyrody, malownicze doliny rzek, kompleksy leśne), walory kulturowe, sieć komunikacyjną. Występujące zabytki architektury mogą stanowić bazę dla rozwoju turystyki.

Powiat Węgrowski członkiem dwóch organizacji oraz Partnerem Obszaru Funkcjonowania Doliny Liwca

Powiat Węgrowski jest członkiem dwóch organizacji. Podczas sesji Rady Powiatu Węgrowskiego w dniu 12 czerwca 2014 r. postanowiono o przystąpieniu do **Stowarzyszenia - Lokalna Grupa Działania „Bądźmy Razem”**, której zadaniem jest m.in. rozwój obszarów wiejskich, sprawniejsze wykorzystanie ich potencjału, poprawa konkurencyjności obszarów wiejskich jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej przez mieszkańców tych terenów oraz potencjalnych przedsiębiorców, aktywizacja oraz współpraca lokalnych środowisk w wymiarze społecznym i materialnym, ochrona dziedzictwa kulturowego, odbudowa i kultywowanie lokalnych tradycji oraz propagowanie ochrony środowiska naturalnego. Stowarzyszenie to działając na rzecz rozwoju obszarów wiejskich uwzględni ochronę oraz promocję środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację produktów lokalnych i rozwój produkcji rolnej.

Na mocy porozumienia z 15 stycznia 2016 roku określono zasady i warunki współpracy, zamieszczania materiałów informacyjno-promocyjnych w nieodpłatnym miesięczniku „Węgrowskie Bądźmy Razem”. Czasopismo to skierowane jest do mieszkańców Powiatu Węgrowskiego i gminy Bielany. Ma ono za zadanie przybliżyć czytelnikom wszelkie działania podejmowane przez lokalne instytucje, być skarbnicą wiedzy a także ważnym środkiem przekazu informacji.

Kolejną organizacją, w której Powiat Węgrowski funkcjonuje jest **Lokalna Organizacja Turystyczna Wielki Gościńiec Litewski**. Przedmiotem jej działalności jest promocja wschodniego Mazowsza oraz Podlasia, w tym kreowanie i upowszechnianie wizerunku szlaku Wielkiego Gościńca Litewskiego i terenów przez jakie on przebiega, jako rozpoznawalnej marki turystycznej, a także podnoszenie efektywności ekonomicznej podmiotów świadczących usługi dla turystów, wzrost znaczenia turystyki w gospodarce i rozwoju gmin, miast i powiatów znajdujących się na tym Gościńcu. LGD zrzesza samorządy, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, właściciele obiektów turystycznych oraz wszyscy pasjonaci turystyki, którzy dążą do jak najlepszego wykorzystania walorów kulturowych, krajobrazowych, przyrodniczych i historycznych Wschodniego Mazowsza i Podlasia

LOT Wielki Gościńiec Litewski prowadzi szereg działań w zakresie kultury, sztuki, historii, archeologii, ochrony dóbr kultury, tradycji i dziedzictwa krajobrazowo-przyrodniczego, podtrzymywania tradycji narodowej i regionalnej, wspólnot i społeczności lokalnych, rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania.

Nadrzędnym celem powyższych działań jest rozwój turystyki na obszarach położonych na Szlaku Wielkiego Gościńca i ich promocja, w tym powiatu węgrowskiego. Działania te skupiały się na promocji obszarów przylegających do Szlaku Wielkiego Gościńca Litewskiego, m.in. Węgrowa, m.in. udziału w targach turystycznych, prowadzeniu strony internetowej, druku materiałów reklamowych i organizacji imprez. Na szczególną uwagę zasługuje zorganizowanie i przeprowadzenie plenerowej imprezy dn. 28 sierpnia 2016 r. „Powrót Jana Dobrogosta Krasieńskiego z Odsieczy Wiedeńskiej” oraz imprezy cyklicznej Międzynarodowego Turniej Smaków na Zamku w Liwie. Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna wyróżniła Międzynarodowy Turniej Smaków na Zamku w Liwie jako jeden z najlepszych produktów turystycznych Mazowsza 2016.

Ważnym elementem promocji Węgrowa i okolic były wizyty studyjne dziennikarzy polskich jak i zagranicznych, którzy opisywali w mediach turystycznych i branżowych, na portalach internetowych, prasie oraz książkach nasze atrakcje i potrawy. Uczestnikiem był czeski dziennikarz, współpracujący z Urzędem Marszałkowskim oraz Polską Organizacją Turystyczną, gromadzący jednocześnie materiały do nowego przewodnika po Mazowszu. Powiat Węgrowski promowano: na stronie internetowej www.wielkigoscinieclitewski.pl i profilu na facebooku, na targach turystycznych.

Oprócz dwóch ww. organizacji będących stowarzyszeniami Powiat Węgrowski przystąpił do Partnerstwa Obszaru Funkcjonowania Doliny Liwca. Stosowna uchwała o przystąpieniu została podjęta 10 czerwca 2015 r. podczas Sesji Rady Powiatu Węgrowskiego. Celem partnerstwa jest wspólne działanie na rzecz rozwiązywania problemów związanych ze wspólnym działaniem na rzecz rozwoju turystyki, edukacji, rynku pracy, kapitału ludzkiego i przedsiębiorczości oraz tworzenia marki i produktów lokalnych. Sygnatariusze umowy, zobowiązali się podejmować wspólne inicjatywy i zabiegać o środki w celu budowy odpowiedniej infrastruktury wzdłuż malowniczej rzeki Liwiec, stanowiącej bazę rozwoju wspólnego obszaru. Działania mają być prowadzone w poszanowaniu zasobów naturalnych, w trosce o ochronę środowiska, krajobrazu i zachowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego. Celem podpisanego porozumienia jest współpraca organów i instytucji samorządowych, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych w celu harmonijnego rozwoju społecznego, kulturalnego i ekonomicznego obszaru objętego porozumieniem.

Oficjalne podpisanie umowy partnerskiej wszystkich podmiotów, którymi byli przedstawiciele gminy Jadów, Łochów, Wyszaków oraz powiatu węgrowskiego, wołomińskiego i wyszkowskiego, a także powiatowego urzędu pracy w Węgrowie i Wołominie oraz przedstawiciele lokalnych grup działania: „Bądźmy Razem” (powiatu węgrowskiego) i „Równiny Wołomińskiej” (powiat wołomiński) odbyło się 20 stycznia 2016 r. w Pałacu w Łochowie.

Powiat Węgrowski promowany na kongresach, sejmikach oraz poza granicami kraju

I Kongres Turystyczny Powiatu Węgrowskiego

14 września 2016 r. odbył się I Kongres Turystyczny Powiatu Węgrowskiego. Wydarzenie to zgromadziło w Węgrowskim Ośrodku Kultury radnych miejskich, gminnych i powiatowych, przedstawiciele instytucji kulturalnych, branży turystycznej, twórców artystycznych, służb mundurowych, lokalnej gastronomii a także mediów.

Uroczystego otwarcia Kongresu, poprzedzonego projekcją filmu „Powiat Węgrowski” dokonał Starosta Węgrowski Krzysztof Fedorczyk. Witając wszystkich Starosta dziękował za ich obecność i chęć wspólnej pracy na rzecz rozwoju turystyki. Następnie słowa do zebranych skierowała Pani Senator Maria Koc, gratulując władzom powiatu tak cennej inicjatywy a także podkreślając walory kulturowe i turystyczne naszego regionu. Głównym prelegentem Węgrowskiego Kongresu Turystycznego był prof. Franciszek Midura, który wygłosił referat wprowadzający.

Wicestarosta Halina Ulińska, pomysłodawca Kongresu podkreślała, odwołując się do Strategii Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020, że należy budować spójną ofertę turystyczną i kulturową powiatu węgrowskiego. „Kluczowym działaniem powinna być rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystyki, np. szlaki piesze, rowerowe, punkty widokowe, wystawy i galerie twórczości lokalnej a także wspieranie działań służących powstaniu i rozbudowie bazy gastronomicznej i noclegowej”.

Kongres był okazją do wręczenia podziękowań tym, którzy przyczyniają się do rozwoju i promocji turystyki w powiecie. Wydarzenie to odbiło się szerokim echem w środowisku osób zajmujących się zagadnieniami turystyki na Mazowszu a na Sejmiku przedstawiane było jako przykład pracy samorządu na rzecz rozwoju turystyki.

Podczas trwania Kongresu pracowała komisja wnioskowa, która opracowywała wnioski i postulaty przedstawiane podczas panelu dyskusyjnego. Na zakończenie zebrani mogli podziwiać

występy zespołów ludowych: Zespołu Folklorystyczno – Ludowego z ZSP w Łochowie, Zespołu Tanecznego z ZSP w Sadownem oraz Zespołu Ludowego „Węgrowianie”. Kongres swą obecnością uświetnili wystawcy, u których można było w przerwie degustacyjnej zasmakować regionalnych produktów, podziwiać piękno rękodzieła i zapoznać się z ofertą turystyczną naszego powiatu. Wicestarosta ogłosiła również konkurs na nowy produkt turystyczny Powiatu Węgrowskiego.

Jednym z wniosków po I Kongresie Turystycznym Powiatu Węgrowskiego było opracowanie regulaminu i przeprowadzenie konkursu na nowy produkt turystyczny Powiatu Węgrowskiego. Zgodnie z Uchwałą nr 223/83/2016 Zarządu Powiatu Węgrowskiego z dnia 28 września 2016 roku ogłoszono Regulamin Konkursu na Produkt Turystyczny Powiatu Węgrowskiego. Celem Konkursu jest wyłonienie najbardziej atrakcyjnych, nowatorskich i przyjaznych dla turystów produktów turystycznych oraz ich popularyzacja, a także wspieranie inicjatyw, których celem jest promocja Powiatu Węgrowskiego. Laureatom oraz wyróżnionym w konkursie produktom zostaną przyznane nagrody. ramach Konkursu przyjmowane są zgłoszenia produktu turystycznego, którym może być: a) wydarzenie cykliczne, promujące walory przyrodnicze, kulturowe lub historyczne powiatu węgrowskiego; b) atrakcja turystyczna, np. szlak, zabytek, pomnik, park, punkt widokowy, itp.; c) pakiet usług turystycznych, składający się z usługi i dóbr materialnych lub kilku usług; d) regionalny produkt kulinarny, wyroby rękodzieła ludowego, pamiątki, itp.

Drugim wnioskiem było opracowanie, ogłoszenie i wydrukowanie kalendarza wydarzeń na rok 2017. Kalendarz jest dostępny na stronie internetowej powiatu. Jest to wykaz imprez patriotycznych, kulturalnych, turystycznych i sportowych jakie zostały zaplanowane w naszym powiecie. Kalendarz pomoże turystom zaplanować aktywny udział w wydarzeniach, dokonać wyboru atrakcji zgodnych z zainteresowaniami oraz zachęci do integrowania się z lokalnym środowiskiem. Kalendarz był konsultowany z urzędami gmin, miastami, ośrodkami kultury, stowarzyszeń itp. z terenu Powiatu Węgrowskiego.

Powiat Węgrowski na X Sejmiku Turystycznym Województwa Mazowieckiego

W dniach 26-27 września 2016 r. w Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu odbył się X Sejmik Turystyczny Województwa Mazowieckiego. Na zaproszenie organizatorów w Sejmiku udział wzięła Wicestarosta Węgrowski Halina Ulińska. Podczas wykładów wielokrotnie podkreślano, że turystyka wymaga współpracy na szczeblu regionalnym, lokalnym i samorządowym. Dyskusje poświęcone były zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem Lokalnych Organizacji Turystycznych, Regionalnych Organizacji Turystycznych, Polskiej Organizacji Turystycznej, oraz współpracy powyższych organizacji z samorządami jednostek terytorialnych. Głównym założeniem konferencji była dyskusja nad rozwojem i popularyzacją turystyki na terenie Mazowsza.

X sejmik Turystyczny to dwa dni wykładów, spotkań i dyskusji związanych z turystyką. Był on także okazją do wręczenia certyfikatów Polskiej Organizacji Turystycznej dla punktów informacji turystycznej na terenie Mazowsza oraz odznaki honorowe „Za zasługi dla turystyki” przyznawane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Podczas Sejmiku swoje wystąpienie miała również Wicestarosta Halina Ulińska, która odwołując się do Strategii Rozwoju Powiatu Węgrowskiego podkreślała, jak bardzo ważne jest wspólna praca lokalnego społeczeństwa, przedsiębiorców i organizacji na rzecz rozwoju turystyki w Powiecie. Wicestarosta zwróciła także uwagę na konieczność uregulowań prawnych, które pozwoliłyby na rozbudowę infrastruktury turystycznej w miejscach atrakcyjnych dla turystów (na przykładzie rzeki Liwiec i odbywającej się na niej spływach kajakowych). Podkreślając piękno Powiatu Węgrowskiego Wicestarosta zaprosiła do poznania jego walorów turystycznych i krajobrazowych a umożliwiła to projekcja filmu promującego nasz powiat.

Powiat Węgrowski podczas Dni Polonii w Berlinie

W dniu 22 maja 2016 r. Powiat Węgrowski był organizatorem a zarazem gościem honorowym Dnia Polonii w Berlinie. Była to działania związane z promocją Powiatu Węgrowskiego. Powiat został zaproszony do współorganizacji Święta Polonii w Berlinie. Podpisano stosowny list intencyjny w sprawie przystąpienia Powiatu Węgrowskiego do realizacji przedsięwzięcia, który stał się podstawą do wystąpienia organizacji polonijnych w Berlinie o ubieganie się o środki finansowe na organizację Święta Polonii.

W dzielnicy Reinickendorf w ramach obchodów odbył się festyn z udziałem przedstawicieli Powiatu Węgrowskiego jako współorganizatora i jednocześnie gościa honorowego Dnia Polonii. W wydarzeniu wzięli udział reprezentanci twórców ludowych i rękodzielników; przedstawiciele kuchni regionalnej i tradycyjnej oraz kapela Łochowską i zespół folklorystyczno-ludowy z ZSP w Łochowie.

Ponadto na stronie internetowej Powiatu funkcjonuje specjalna zakładka poświęcona turystyce, a w niej: informacje o stowarzyszeniach, których członkiem jest Powiat Węgrowski, wykaz zabytków, hoteli, gospodarstw agroturystycznych, informacje o I Kongresie Turystycznym Powiatu Węgrowskiego, informacja o Regulaminie Konkursu na Produkt Turystyczny Powiatu Węgrowskiego oraz Kalendarz wydarzeń na terenie Powiatu Węgrowskiego na 2017 rok.

Dofinansowanie turystyki i krajoznawstwa

Dofinansowanie w ramach otwartych konkursów ofert z obszaru turystyka i krajoznawstwo w minionych czterech latach przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	2013	2014	2015	2016
Kwota dofinansowania	12.000 zł	13.000 zł	14.000 zł	14.000 zł

W ramach dotacji ze środków powiatu węgrowskiego imprezy turystyczne odbywające się na naszym terenie zyskały większy prestiż oraz pomogły organizatorom lepiej się zaprezentować odwiedzającym Powiat turystom. Największe oddziaływanie w 2016 r. ze względu na liczebność uczestników miał XV Ogólnopolski Turniej Rycerski na Zamku w Liwie, który odwiedziło 5200 osób oraz III Międzynarodowy Turniej Smaków na Zamku w Liwie – 2600 osób, a także Hubertus Węgrowski – 2000 osób.

Dofinansowanie renowacji zabytków

Na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w konsekwencji podjętej przez Radę Powiatu uchwały z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, m.in. do zadań powiatu należy ochrona zabytków i opieka nad zabytkami. Dzięki wsparciu Powiatu Węgrowskiego możliwe było przeprowadzenie konserwacji/odnowienia wielu zabytków zlokalizowanych na terenie powiatu węgrowskiego co niejako polepszy wizualne odczucie odwiedzających turystów, co przedstawia poniższe zestawienie:

Rok	2013	2014	2015	2016
Kwota dofinansowania	8.000 zł	128.000 zł	136.000 zł	228.000 zł

W ramach uchwały Rady Powiatu Węgrowskiego z dnia 30 grudnia 2015 roku ws. Strategii Rozwoju Powiatu Węgrowskiego na lata 2016-2020 przyjęto założenia aby optymalne

wykorzystanie zasobów Powiatu i jego otoczenia skutkowało wzrostem gospodarczym tego rejonu w zakresie budowy, rozbudowy i stałej poprawy jakości infrastruktury gwarantującej jego rozwój, turystyka w powiecie węgrowskim opierać się powinna o taki produkt turystyczny, który z uwagi na swoje unikalne cechy będzie chętniej wybierany na rynku. Osiągnięcie takiej przewagi rynkowej jest procesem długotrwałym i wymaga zaangażowania wielu zasobów i środków. Oferta powiatu węgrowskiego może być w związku z tym budowana jedynie na zasadzie uzupełnienia innych ofert, na zasadzie współpracy, a w zakresie aktywnego wypoczynku i rekreacji powinna być atrakcyjną propozycją dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej.

W Strategii w ramach obszaru turystyka i dziedzictwo kulturowe, cel strategiczny: wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych, a w ramach jego budowę spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego, przyjęto założenia:

L p.	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunek interwencji w ramach celu operacyjnego
1.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego	Współpraca między JST oraz partnerami pozarządowymi w zakresie spójnego i jednorodnego systemu promocji: a) materiały promocyjne: katalogi, foldery, albumy, ulotki, mapy, przewodniki, gadzety promocyjne, b) tablice turystyczne i informacyjne c) mobilne informatory o atrakcjach na terenie Powiatu dla urzędzeń typu tablety, smartphony, itp., d) targi turystyczne ze spójną ofertą e) współpraca w zakresie uzgadniania spójnego kalendarza wydarzeń kulturalnych i turystycznych na terenie Powiatu.
2.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego	Promowanie atrakcji turystycznych na terenie Powiatu: a) szlaki produktów lokalnych i kulturowych połączonych z ofertą kulturalną oraz gastronomiczną (święta produktów lokalnych, warzywa i owoce, miód), ze szczególnym uwzględnieniem produktu turystycznego oraz szlaku „Kraina Mistrza Twardowskiego”, szlaku wielokulturowego oraz szlaku rowerowego „Natura” b) wydarzenia kulturowe (kultywowanie tradycji rycerskich, ginące zawody, zabytki architektury, architektura drewniana.
3.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego	Rozwój turystyki ze szczególnym uwzględnieniem Partnerstwa Obszaru Funkcjonalnego Doliny Liwca.
4.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu węgrowskiego	Promowanie bazy agroturystycznej oraz ofert gospodarstw agroturystycznych.
5.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Rozwój infrastruktury turystycznej i kulturowej	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystyki kulturowej, przyrodniczej, turystyki aktywnej, rekreacyjnej i specjalistycznej: a) szlaki piesze, rowerowe, konne oraz ścieżki edukacyjne, b) punkty widokowe, szlaki kulturowe, eksponowanie zabytków i obiektów przyrodniczych, c) wystawy i galerie twórczości lokalnej, d) ochrona i modernizacja zabytkowych kapliczek oraz zabytkowych nagrobków osób zasłużonych dla lokalnej społeczności.
6.	Wysoka atrakcyjność	Rozwój	Standaryzacja bazy gastronomicznej i noclegowej:

	turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	infrastruktury turystycznej i kulturowej	a) wsparcie centrów oraz punktów info. turystycznej, b) wsparcie podstawowych funkcji Systemu Informacji Turystycznej (użyteczność, dostępność, aktualność, rzetelność i prawdziwość), c) uporządkowanie zbioru danych służących organizatorom i konsumentom usług turystycznych - strona www.
7.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa	Podnoszenie społecznej świadomości i wrażliwości w zakresie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego: a) zachęcanie mieszkańców do udziału w wydarzeniach i imprezach o tematyce zw. z lokalnym dziedzictwem kulturowym i pielęgnowaniem tradycji, w tym upowszechnianie wizerunku szlaku Wielkiego Gościńca Litewskiego b) prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą w celu zapoznawania i utrwalania w młodych pokoleniach tradycji i kultury lokalnej, wyrabianie wrażliwości przyrodniczej, c) wspieranie działań w zakresie Rewitalizacji obiektów.
8.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa	Promocja na rzecz ochrony i wykorzystania dziedzictwa lokalnego dla rozwoju gospodarczego Powiatu: a) aktywizacja użytkowników do inwestowania we własne nieruchomości i adaptacji ich do nowych funkcji poprzez programy zachęcające właścicieli obiektów atrakcyjnych turystycznie do podejmowania komercyjnych usług turystycznych i okołoturystycznych: gastronomia, usługi noclegowe, atrakcje turystyczne, spływy kajakowe Liwcem, rekreacyjne, sportowe, b) intensyfikacja współpracy pomiędzy podmiotami sektora publicznego, pozarządowego i prywatnego w zakresie Edukacji oraz promocji jego walorów, c) poprawa świadomości i postaw obywatelskich w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, d) poprawa konkurencyjności obszarów wiejskich.
9.	Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych	Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa	Zwiększenie poziomu społecznego uczestnictwa w kulturze oraz aktywnych formach spędzania czasu wolnego: a) promocja i informacja o ofercie kulturalnej w powiecie, b) kreowanie wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym, bazujących na obrzędach i zwyczajach lokalnych, w tym przywracanie do życia obrzędów już niepraktykowanych.

Dzięki wsparciu finansowemu Powiatu Węgrowskiego na przestrzeni 5 lat ukazały się następujące publikacje:

- a) przewodnik „Dorzecze Bugu i Liwca”
- b) książka „Miejsca pamięci związane z walką żołnierza polskiego o wolność i niepodległość na terenie powiatu węgrowskiego”
- c) folder informacyjno-promującego Szlak turystyczny Doliną Liwca
- d) publikacja pt. „Małgorzata Peplowska. Tkaczka dywanów dwuosnowowych, wycinankarka, wykonawczyni rekwizytów obrzędowych z opłatka”
- e) książka pt. „1514 – 2014 Sadowne Niedokończona historia”
- f) książka pt. „Kraina Mistrza Twardowskiego” - legenda i produkt turystyczny Węgrowa
- g) publikacja „Powiat Węgrowski- Kraina znad Liwca”
- h) folder „Szlak przyrodniczo ekologiczny Doliną Liwca”
- i) książka „Porządki Jako Największe i Najlepsze” - Bogusław Radziwiłł w dziejach Węgrowa – rola magnata w funkcjonowaniu miasta prywatnego
- j) publikacja „Freski Michała Anioła Palloniego w kościołach węgrowskich”.

Powiat dysponuje sześcioma obiektami zbiorowego zakwaterowania, które oferują około 150 miejsc noclegowych przez cały rok oraz prawie trzydziestoma gospodarstwami agroturystycznymi.

Baza hotelowa i noclegowa oraz gospodarstwa agroturystyczne

Hotele

Zaścianek Nowy Styl Restauracja – Hotelik - Sadowne
Hotel EVEREST - Węgrów
Hotel Krasnodębski - Węgrów
Hotel U Ojdanów - Węgrów
Pałac Łochów - Łochów
Zajazd Miedzna - Miedzna

Gospodarstwa agroturystyczne

1. „Pod puszczykiem” - Grygrów
2. „Pod sosnami” - Drgicz
3. „Sopyłówka” - Starawieś
4. „U Sławka” - Zambrzyniec
5. „BANIA” - Brzeźnik
6. „EUROSTRUŚ” - Borzychy
7. „Pod Lasem” - Starawieś
8. „PRZY LESIE” - Ocięte
9. Agnieszka i Wojciech Idzi - Budziska
10. Andrzej Gałązka - Nadkole
11. Andrzej Trukawka - Starawieś
12. Barbara Świętoń - Pogorzelec
13. Bogdan Grodzki - Polków Sagały
14. Danuta Bereza - Borzychy
15. Dwór Modrzewiowy w Paplinie - Paplin
16. Elżbieta Kozioł i Justyna Gołębiowska - Łazy
17. Ewa i Jerzy Szczęśniak - Karczewiec
18. Ewa Wojtoń - Sadowne
19. Gospodarstwo agroturystyczne CatRanch - Podsusze
20. Gospodarstwo agroturystyczne Beata Górka - Górki Grubaki
21. Grzegorz Rostek - Starawieś
22. Jolanta Grenda - Starawieś
23. Krystyna Hardejewicz - Borzychy
24. Krystyna Sobolewska - Łazy
25. Krzysztof Kłos - Starawieś
26. Mariusz Denis - Barchów
27. Stadnina Koni Małopolskich „Konik Polny” - Żarnówka
28. Sylwester Rowicki - Starawieś
29. Zbigniew Skórka - Starawieś

Opracował:
Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki